

Informatiedocument innovatieve proeven Nedstaal

Wat doet Nedstaal eigenlijk?

Wij produceren staal voor staalverwerkers die halffabricaten versmeden of verwalsen tot (semi) eindproducten. Binnen onze huidige inrichting worden diverse soorten staalschroot gerecycled door middel van smelten, raffineren, legeren en vervolgens verwerkt tot nieuwe staalproducten. Wij bieden werkgelegenheid aan 300 werknemers en zijn daarmee een belangrijke werkgever in de regio.

Wat houdt de nieuwe ontwikkeling in?

Wij willen binnen onze inrichting in Alblisserdam proeven doen met verschillende soorten licht asbesthoudend staalschroot. Wij zien mogelijkheden om dit materiaal op een doelmatige en milieu hygiënisch verantwoorde manier thermisch te verwerken (smelten) in ons productieproces.

Wat is het doel van dit initiatief?

Het doel van de proeven is aan te tonen dat verwerking van licht asbesthoudend schroot binnen onze inrichting mogelijk is zonder nadelige gevolgen voor milieu, werknemers en omwonenden. Meer specifiek is het doel dan ook om aan te tonen dat tijdens de verwerking van licht asbesthoudend schroot:

- geen emissies optreden die nadelige gevolgen hebben voor het milieu;
- geen risico's optreden die nadelig zijn voor werknemers en omwonenden.

Met de proeven willen we daarnaast inzicht krijgen in andere aspecten die voor de bedrijfsvoering van belang zijn, indien we dit product structureel in onze inrichting kunnen en willen gaan toepassen. Met de resultaten kan de overheid uiteindelijk ook een beleidsmatige keuze maken of het haalbaar is een dergelijke afvalstroom te recyclen.

Wanneer wordt gestart en geëindigd?

De proeven worden uitgevoerd binnen een tijdsbestek van maximaal een jaar. Het aantal en de exacte data van de proeven zijn op dit moment nog niet bekend maar de verwachting is dat – als de vergunning wordt afgegeven – begin 2013 met de proeven kan worden gestart. De proeven worden uitgevoerd gedurende de dagperiode.

Waarom vindt dit initiatief plaats?

De tot nu toe gebruikelijke route voor het verwijderen van asbesthoudende materialen is het storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Dit betekent niet alleen een aanzienlijke aanslag op de stortcapaciteit en de kosten om deze in te richten en te beheren, maar ook dat herwinning van nieuwe grondstoffen noodzakelijk is. Afvoeren naar een stortplaats, waar het tot in de eeuwigheid onder gecontroleerde omstandigheden moet worden bewaard, vormt een maatschappelijk probleem. Op dit moment worden alternatieven zoals de mogelijkheid van het smelten van licht asbesthoudend staal niet benut.

Wij verwachten ten opzichte van storten een verantwoord en milieu hygiënisch gunstiger alternatief te kunnen bieden door middel van verwerking van het licht asbesthoudend schroot binnen onze staalfabriek. Met onze ovens beschikken wij over de juiste middelen om staalschroot waarop zich een hecht gebonden licht asbesthoudende coating bevindt of waarin licht asbesthoudende materialen zijn opgesloten, te verwijderen door middel van omzetting van asbestvezels in onschadelijke bestanddelen. (SiO_2 , MgO en H_2O).

Met deze innovatieve methode willen wij verder invulling geven aan onze doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Daarnaast biedt dit nieuwe proces ons als bedrijf economische voordelen die wij graag in werkgelegenheid omzetten.

Hoe kijkt Nedstaal zelf aan tegen de gezondheids- en milieurisico's van deze proefnemingen?

Wij zijn ons bewust van de discussies en gevoeligheden rond het werken met asbest. Over het onderwerp bestaat een groot verschil tussen werkelijke risico's en risicobeleving. Gezien de maatschappelijke relevantie van het duurzaam verwerken van licht asbesthoudend schroot is het dan ook van belang de beoordeling op risico's op een goed onderbouwde wijze uit te voeren. En om daar helder en transparant over te communiceren.

Wij vinden dat handelen met asbesthoudende producten altijd veilig moet worden gedaan, voor mens en milieu, voor eigen medewerkers maar ook voor de omgeving van Nedstaal. De risico's van het verwerken van objecten tot schroot, transport en smelten moeten inzichtelijk zijn en geminimaliseerd tot een wettelijk acceptabel niveau.

Wij spannen ons tot het uiterste in om waarborgen voor veiligheid van ons initiatief in het proces in te bouwen. Mede op verzoek van het bevoegd gezag hebben wij een aantal deskundige en gezaghebbende bureaus ingeschakeld. Royal Haskoning DHV assisteert ons bij de aanvraag omgevingsvergunning en Search B.V. heeft een plan van aanpak voor de meetprotocollen opgesteld en zal ons bij de uitvoering van de metingen ondersteunen. TNO heeft ons voorzien van een 'expert judgement' om de risico's voor werknemers en omgeving te bepalen.

Daarnaast hebben wij vaak en intensief overleg met bestuurders en ambtelijk deskundigen van Ministeries, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Alblasterdam en de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

Is er vooraf onderzoek verricht?

Op advies van het bevoegd gezag hebben wij onderzoeksbureau TNO ingeschakeld om een onderbouwd oordeel te geven van de asbestrisico's van de praktijkproef in een 'expert judgement' en daarbij de asbestrisico's in te schatten voor werknemers en omgeving. TNO heeft daarvoor literatuuronderzoek gedaan en laboratoriumproeven en verspreidingsberekeningen uitgevoerd.

Wat is het expert judgement van TNO?

TNO concludeert dat er ten aanzien van asbest geen Arbo technische of milieutechnische bezwaren bestaan om de proef, zoals beschreven in de vergunningaanvraag en het plan van aanpak uit te voeren.

Is het rapport TNO openbaar?

Nedstaal wil open en transparant communiceren over de proeven. De expert judgement van TNO is onderdeel van de vergunningaanvraag en daarmee automatisch openbaar.

Wat is de rol van de overheid?

De provincie Zuid-Holland is voor ons het bevoegd gezag voor de vergunningverlening. Gedeputeerde Staten beslissen over de vergunningaanvraag. Wij vragen de omgevingsvergunning voor de proefnemingen aan bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZH). De OZH is ook de toezichthoudende en handhavende instantie voor de omgevingsvergunning. Wij dienen ons uiteraard te houden aan de voorschriften van de omgevingsvergunning. De ministeries van I&M en van SZW zijn betrokken vanwege meer beleidsmatige aspecten rond afval, milieu en arbeidsomstandigheden. De landelijke inspectiediensten volgen ons initiatief ook actief.

Hoe wordt het bevoegd gezag geïnformeerd over de proeven?

Indien de vergunning wordt afgegeven zullen de proeven zullen minimaal 1 week voor aanvang worden gemeld aan de OZHZ. Na de eerste proeven wordt gerapporteerd aan de OZHZ. Vervolgproeven zullen niet eerder plaatsvinden dan na de evaluatie van de resultaten van de vorige proeven.

Waarom is een nieuwe vergunning nodig?

Onze huidige vergunning biedt niet de mogelijkheid om de proefnemingen uit te voeren. Voor de proeven met licht asbesthoudend staalschroot wordt daarom een tijdelijke omgevingsvergunning aangevraagd in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Wat wordt de geldigheidsduur van de vergunning?

De tijdelijke vergunning wordt aangevraagd voor een periode van 1 jaar vanaf de eerst proef.

Waar komt het schroot voor de proeven vandaan?

Het asbesthoudende staalschroot dat voor de eerste proeven wordt gebruikt, is afkomstig van afgedankte metrostellen van binnenlandse vervoersbedrijven. Deze metrostellen bevatten een asbesthoudende bitumenproduct dat is aangebracht tegen de binnenzijde van de buitenwanden (anti-dreun).

Om welk soort materiaal gaat het?

Het materiaal waarvoor proeven worden aangevraagd, bestaat uit staalsoorten, waarin zich kleine hoeveelheden asbest bevinden. De eerste proeven worden uitgevoerd met staalschroot van metrostellen met daarop een asbesthoudende coating die hechtgebonden is en waarin de concentratie asbest lager is dan 2 gewichtsprocenten w/w.

Indien de uitkomst van de eerste proeven positief zijn, worden een of enkele proeven gedaan met staalschroot met daarop een asbesthoudende coating die hechtgebonden is waarin de asbestconcentratie lager is dan 5 gewichtsprocenten w/w of waarin asbesthoudende materialen zijn opgesloten in het schroot (bv. flenzen).

Over welke hoeveelheden praten we?

Nedstaal heeft in het kader van de proeven ruimte voor de acceptatie en recycling van ca. 100 ton licht asbesthoudend staalschroot. In het (reguliere) smeltproces wordt per batch in totaal circa 35 ton schroot per keer gesmolten. Tijdens de proeven zal hiervan per smelt maximaal 5 ton bestaan uit licht asbesthoudend staalschroot. Er kunnen dus meerdere proeven worden uitgevoerd.

Tijdens de eerste proef zal aan maximaal 1 ton licht asbesthoudend staalschroot worden toegevoegd aan een batch van 34 ton gesmolten regulier staalschroot. Die 1000 kilogram zal 400 gram asbest bevatten.

Hoe werkt het proces?

De proeven vinden grotendeels plaats volgens het reguliere productieproces dat daarbij zodanig wordt aangepast dat het licht asbesthoudend schroot zo veilig en (milieu)verantwoord als mogelijk kan worden toegevoegd. Belangrijkste verschil met het reguliere proces is dat er een 'gesloten' systeem van aanvoer en lossen (dus geen overslag) zal worden toegepast.

Het asbesthoudende schroot wordt in speciale, gesloten containers aangevoerd en voorafgaand aan de verwerking opgeslagen in de productiehal onder kraanbereik. De containers hebben een laad- en losklep en hijsmogelijkheid aan de bovenzijde.

Op het moment dat het asbesthoudende schroot ingezet gaat worden, wordt de gesloten container met de daarvoor bedoelde bovenloopkraan opgepakt, gedraaid en boven de desbetreffende oven gebracht. Daar wordt de losklep aan de bovenzijde van de container geopend en zal de lading in de vloeibare smelt gedumpt worden. De lege container wordt weer gesloten, teruggedraaid en teruggebracht naar dezelfde plek (binnen in het gebouw).

Voorafgaand aan een lading met maximaal 5 ton licht asbesthoudend schroot wordt steeds een batch van circa 30 ton niet asbesthoudend schroot in de oven gelost. Door deze volgorde toe te passen, is er al een gesmolten hoeveelheid staal in de oven aanwezig. Het asbesthoudend schroot wordt dan tijdens het contact met het gesmolten staal zodanig snel verdeeld en verhit dat het aanwezige asbest direct in het gesmolten staal wordt opgenomen, waarbij de gevaarlijke asbestvezels direct tot onschadelijke bestanddelen worden afgebroken.

Mochten er toch eventueel asbestvezels vrijkomen, dan stijgen deze door de hete lucht met het rookgas mee op en worden deze door de afzuiging naar de reinigingsinstallatie (filters) gevoerd. Er kan dan ook geen blootstelling aan ontsnappende rookgassen plaatsvinden tijdens het lossen van de speciale gesloten containers.

Hoe worden de metingen uitgevoerd?

Voorafgaand aan de proeven zal een nulmeting worden uitgevoerd met als doel om de mogelijk reeds aanwezige achtergrondconcentratie vast te leggen.

Tijdens de uitvoering van de proef worden lucht- en materiaalmonsters en kleefmonsters genomen die worden geanalyseerd op de aanwezigheid van asbest. Luchtmetingen vinden plaats gedurende de gehele procesgang vanaf de aanvoer tot en met smelten. Materiaalmonsters worden genomen van de vaste restproducten uit het proces (slakken en rookgasreinigingsresidu) die als restproduct van het smeltproces in de electro-ovens worden afgescheiden. De exacte locaties en meetpunten zijn vastgelegd in een (plan van aanpak) meetplan. Na afloop zal per deelproef een visuele inspectie van de onderzoekslocatie plaatsvinden waarin ook de opslaglocatie zal worden geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbesthoudende restanten.

Tijdens het smeltproces worden luchtmetingen uitgevoerd op de begane grond van de productiehal, het bordes bij de ovens en in de drie controleruimtes om vast te kunnen stellen of het personeel niet wordt blootgesteld aan verhoogde concentraties asbestvezels. Tevens worden luchtmetingen uitgevoerd op het (onderhouds)bordes boven de smeltovens, in de rookgasafvoer voor de reiniging en in de rookgasafvoer na de reiniging om de eventuele aanwezigheid van asbest in het rookgas en een eventuele emissie naar de buitenlucht te kunnen vaststellen. Ter ondersteuning zullen kleefmonsters in de hal worden genomen om een eventuele diffuse verspreiding van asbestvezels te kunnen vaststellen.

Wat gebeurt er indien zich een calamiteit voordoet?

Mochten er tijdens de proeven calamiteiten voorkomen, dan treedt een calamiteitenprocedure in werking, die op hoofdlijnen neerkomt op stoppen van de werkzaamheden, verlaten van de locatie, meting van asbestemissies en eventueel afzetten van de betreffende gebied. De OZHZ wordt direct geïnformeerd over oorzaak, vrijgekomen stoffen en risico beperkende maatregelen. Indien nodig informeert de OZHZ andere relevante overheidsinstanties. De inspectie SZW (voorheen arbeidsinspectie) wordt eveneens geïnformeerd.

Kan dit allemaal wel volgens huidige wet- en regelgeving?

De door Nedstaal voorgenomen acceptatie en recycling van licht asbesthoudend staalschroot is getoetst aan de relevante beleids- en regelgevingkaders. De volgende juridische kaders zijn daarbij tegen het licht gehouden:

- Europese verordening 333/2011 van 31 maart 2011 tot vaststelling van criteria die bepalen wanneer bepaalde soorten metaalschroot niet langer als afval worden aangemerkt;
- Landelijk Afvalbeheerplan (LAP), Sectorplan 37 (Asbest en asbesthoudende afvalstoffen);
- Asbestverwijderingsbesluit 2005;
- Productenbesluit Asbest;
- Arbeidsomstandighedenbesluit;

Onderzoek heeft uitgewezen dat geen van de beleids- en regelgeving kaders zich verzet tegen de beoogde bedrijfsactiviteiten.

Worden de resultaten van de proefnemingen openbaar gemaakt?

Na de eerste proef organiseren wij een (interne en externe) informatiebijeenkomst waarin de resultaten van de proef worden gepresenteerd en besproken. Daar komt het volgende aan bod:

- Analyses van uitgevoerde monsternames
- Toetsing van de analyseresultaten aan wet- en regelgeving
- Evaluatie van de proef
- Conclusies en aanbevelingen

Hoe wordt het personeel geïnformeerd?

Ter introductie wordt het personeel geïnformeerd door een algemene personeelsbijeenkomst, gevolgd door een meer specifieke sessie voor direct betrokken medewerkers. Het lijnmanagement ondersteunt het communicatieproces door verstrekken van nadere informatie en het beantwoorden van personeelsvragen. Gedurende de proeven zal lijnmanagement ook het primaire kanaal zijn waarlangs informatie over o.a. de metingen aan het personeel wordt aangeboden.

Hoe wordt de omgeving geïnformeerd?

Belanghebbenden buiten het bedrijf worden geïnformeerd door middel van informatie op de website van Nedstaal, door informatie die aan de media wordt aangeboden en door aankondigingen van het bevoegd gezag (OZHZ). Daarnaast zal Nedstaal graag aanwezig zijn en informatie verstrekken op de 'Openbare gedachtenwisseling' die de OZHZ voor 19 december heeft belegd. Ook zal Nedstaal na de eerste proef zelf een bijeenkomst organiseren waarop de resultaten worden gepresenteerd. Wie nadere informatie wil ontvangen, kan hiervoor vragen per e-mail stellen aan info@nedstaal.nl

Waar kan je terecht voor meer informatie?

Personeel kan zich wenden tot de eigen afdelingsmanager. Externe belanghebbenden kunnen vragen indienen door een bericht te sturen naar info@nedstaal.nl. Nedstaal zal de vragen dan zo snel en duidelijk als mogelijk beantwoorden.

Wie is woordvoerder in deze kwestie?

De heer Jan-Henk Wijma, Operations Director van Nedstaal, is woordvoerder.